



Indignarea naturală a oamenilor în fața unui manifest politic-corect, afișat sub barba falsă a unei creaturi patetice, trece sub tăcere câteva presupoziii problematice. Chestionarea presupozitiilor ar trebui să sfârșească într-o “criză epistemologică”, atât timp cât se poate demonstra că rezultatul unor astfel de asumții conduce în mod direct la “desființarea omului”. Nu știu câți sunt cei care, confrunțați cu inevitabilele consecințe ale modernității, iau în serios paradigma în sine, cu fundaturile de rigoare, dar cred că o etalare a câtorva teze contemporane, relevante în cazul de față, dar nenegociabile în ansamblu, cu problemele lor iminente, ar putea să facă inutile câteva discuții pe marginea unor preferințe pur subiective.

De pildă, prima presupozitie, cu o acoperire largă și o variație pe măsură, tintește caracterul sacrosanct al acțiunii umane individuale. Într-o interpretare plebee, acest principiu stipulează că fiecare are dreptul să facă tot ceea ce vrea, cât timp nu-l agresează pe cel de lângă el sau bunurile sale. În literatura libertariană, teoria poartă numele de principul non-agresiunii, iar dintr-un rezumat celebru al lui John Stuart Mill aflăm că “libertatea pumnului tău se oprește unde începe nasul meu”. Problemele acestui principiu sunt multiple, iar ca standard minimal poate reprezenta un început de discuție onest, însă principala hiba o constituie, așa cum a punctat excelent, undeva, prietenul meu C., separarea unei presupuse virtuți a non-agresiunii din pachetul mai mult sau mai puțin complet al virtuților. “Cine nu le urmărește 'la pachet' nu urmărește de fapt nici una”. Ideea că oamenii vor internaliza doar respectarea acestui principiu sau a altuia la fel de minimal, punându-le în paranteze pe celelalte, desprinse de orice tradiție morală, este o utopie în sine. Nici măcar una foarte atractivă, dacă idealul îl constituie o comunitate de indivizii care au doar acest lucru în comun. Adepții unei astfel de teorii vor avea foarte puține lucruri de spus cu sens, în legătură cu alte chestiuni, potrivit propriei filozofii. “I don't punch people for no reason isn't the beginning and end of a decent human life”, afirmă și libertarianul catolic Thomas Woods. Nu se poate construi nimic solid pe aceste premise, iar rezultatele practice merg aproape invariabil în direcția libertinismului, care, în cele din urmă, ajunge să mature pe jos inclusiv cu pretenția de nonagresiune. Sau cum se exprimă astăzi adepții corectitudinii politice: “nu vom tolera intoleranța” (aceasta din urmă fiind orice expresie de dezaprobare a religiei PC).

O a doua presupozitie fundamentala o constituie caracterul autonom al artei, in raport cu valorile morale, si relativ, in raport cu standardele estetice, oricare ar fi ele, in cazul in care exista. Practic, totul se reduce la originalitatea nestavilita a artistului. A incerca sa omologhezi o creatie artistica si prin incarcatura morala ultragiaza sensibilitatile contemporane. "Este evident ca idealul romantic al artei de dragul artei inseamna, in lumea reala, arta de dragul senzatiilor", scria, pe la inceputul secolului trecut, Irving Babbitt, comentand si anticipand explozia de cacofonii "artistice". Artă golită din capul locului de continut etic reprezinta cel mai bun vehicul pentru a dinamita politic prejudecatile si conceptiile "invechite". Nu e nimic neobisnuit in faptul ca artistii cei mai libertini sunt portdrapelul celor mai radicale ideologii. In final, singurul sens pe care il mai poate avea arta este de propaganda a ideologiei oficiale. Castigatorul Eurovision, care nu e o manifestare artistica, dar trece drept arta pop, a declarat ca dedica victoria "tuturor celor care cred intr-un viitor al pacii si libertatii; suntem de neoprit". Bineinteles ca pentru cei care prefera libertatea de a spune "nu", viitorul se opreste undeva mult mai devreme.

In alta ordine de idei, dar in aceeasi lume reala, relativismul estetic conduce aproape in mod necesar la o dictatura a "expertilor" a si "specialistilor" care vor decide prin ucaz atat directia de urmat, cat si omologarea stricta a capodoperelor, in contradictie cu intuitii dintre cele mai banale. Cat timp este relativism, fiecare are in principiu o sansa, insa, in fapt, singurul lucru promovat este nihilismul.

O a treia presupozitie importanta in configuratia mentala a modernului o reprezinta ideea unei societatii deschise. Cu alte cuvinte, nu ar trebui sa existe intr-o societate valori care sa fie imune la examenul critic al indivizilor. Fiecare persoana poate chestiona bazele sociale, iar comunitatea va beneficia de pe urma acestei evaluari constante, urmand, se presupune, un model din stiintele naturii. Lasand la o parte alte probleme semnificative, teoria in sine este auto-ruinatoare logic, iar in practica duce invariabil la despotism soft, in prima faza. De asemenea, ignora date antropologice primare. "There are some things in which the group needs to believe which cannot be demonstrated to everyone rationally. Their acceptance is pressed upon us by a kind of moral imperative arising from the group as a whole. To put them to the test of the dialectic alone is to destroy the basis of belief in them and to weaken the cohesiveness of society" (Richard Weaver – The Cultural Role of Rhetoric). Nicio societate nu poate trece testul unei culturi a criticii, iar prejudecatile Whig, care incalzesc egoul contemporanilor, mandri de libertatile noastre nelimitate, nu sunt altceva decat prejudecati. Incercati sa afirmati, doar de dragul scandalului, ceva mai putin sanatos pentru un progresivist si asteptati reactia apoi. Nu va fi deloc ceva foarte politicos.

Nu in ultimul rand, o presupozitie "de bun simt" este ca nu exista conspiratii. Premiile la concursuri se acorda natural unor persoane nenaturale, artistii la moda au doar intampalator

Presupozițiile cercului

Scris de Ninel Ganea
Marți, 13 Mai 2014 09:54

aceeași ideologie, nu există o strategie ocultă pentru impunerea unei agende politice și morale, și așa mai departe. Există doar indivizii și alegerile lor....